Kjente Nordmenn

Famous Norwegians

Kjente Nordmenn

Famous Norwegians

Contents

A - HA 2
A - HA 2
A - HA 2
CAMILLA COLLET 2
CAMILLA COLLET 2
CHRISTIAN MAGNUS FALSEN 2
CHRISTIAN MAGNUS FALSEN 2
EINAR GERHARDSEN 2
EINAR GERHARDSEN 2
HARALD HÅRFAGRE 2
HARALD HÅRFAGRE – HARALD FAIRHAIR 2
HENRIK IBSEN 2
HENRIK IBSEN 2
IVAR ANDREAS AASEN 2
IVAR ANDREAS AASEN 2
KRISTIAN OLAF BERNHARD BIRKELAND 2
KRISTIAN OLAF BERNHARD BIRKELAND 2
MAGNUS CARLSEN 2
MAGNUS CARLSEN 2
MARTIN ØDEGAARD 2
MARTIN ØDEGAARD 2
OLAV DEN HELLIGE 2
OLAV DEN HELLIGE 2
MATS ZUCCARELLO 2
MATS ZUCCARELLO 2
ROALD AMUNDSEN, NORSK POLFARER 2
ROALD AMUNDSEN, NORWEGIAN EXPLORER OF POLAR REGIONS 2

This project is co-funded by the EEA Grants and the state budget of the Slovak Republic from the EEA Scholarship Program Slovakia and co-financed by Bratislava Self – Governing Region.

INTRODUCTION

Project BraDraShip is based on the institutional cooperation between Gymnázium Grosslingová 18, Bratislava, Slovakia and St. Hallvard videregående skole, Drammen, Norway. BraDraShip is an acronym for BRAtislava – DRAmmen – Ship and it describes cities on the same board which are eager to fight for better education through mutual sharing of tricks and practices in teaching and learning in the spirit of BROTHERSHIP (which sounds similar to BRADRASHIP).

The project BraDraShip was realized from March 2015 to March 2016 and its main goal was to improve not only teaching process but also after-school activities. In order to achieve the main goal we have set up several partial goals:

- create teaching aids for both scientific and social subjects, share proved and create new methods and activities to emphasize using knowledge in real life situations,
- cooperate on assignments and tasks related to different parts of life which are attractive for our students and raise their awareness about other cultures, history and traditions of both countries.

Students in cooperation with their teachers have written this material, as one of the project outputs. We recommend it to be used not only in English language classrooms in order to improve vocabulary and reading comprehension skills but also in other classes to extend students knowledge about culture of partner country.

A - HA

A-ha er en norsk synthpop band dannet i 1982, og har gjort det til toppen av flere lands topplister, og har selv gått til toppen av Billboard-listen i 1985 med hitten Take On Me.

Bandet består av leder og vokalist Morten Harket, keyboardist Magne Furuholmen og Pål Waaktaar-Savoy på gitar. Deres første album, Hunting High and Low ble utgitt i 1985, med en tidlig versjon av Take On Me. Denne sangen ble en gigantisk suksess i store deler av verden, og det er fortsatt en populær sang i dag, 30 år etter utgivelsen. I begynnelsen hadde de ikke et stort publikum i Norge, og turnert derfor hovedsakelig i andre land som USA og Australia i sine tidlige år.

I 1987 ble A-ha fikk i oppgave å lage James Bond sangen til den nye filmen The Living Daylights, som ble omtalt i sitt andre album Golden Age. Etter utgivelsen av dette albumet, gruppen gikk på en 74-city verdensturné. Albumet solgte over 4,2 millioner eksemplarer på verdensbasis. Dette var toppen av sin musikalske karriere.

Deres siste album før bandet splittet opp var Memorial Beach, utgitt i 1992, og var en skuffelse i forhold til de forrige. Bandet spilte to konserter i løpet av 1994 olympiske vinterleker på Lillehammer i Norge. De skrev også kjenningsmelodien til The Winter paralympiske leker: figurer som går sammen. Etter dette bandet gikk inn i en hiatus periode som medlemmene fokusert på soloprosjekter.

Fire år senere, bestemte bandet seg for å komme sammen igjen. De gikk på verdensturneer for et par år før de slapp sitt live-album, med tittelen How Can I Sleep With Your Voice In My Head i 2003. Ett år senere, på A-ha 20-årsjubileum, publiserte de en samling av sine beste singler . Denne samlingen brakte dem tilbake til UK Top 20 Album Charts, hvor de nådde nummer 13 og fikk en Gull album.

A-ha er en av de mest ikoniske pop grupper av Norge, og har påvirket mennesker og musikk over hele verden gjennom flere tiår.

A - HA

A-ha is a Norwegian synthpop band formed in 1982, and has made it to the top of several countries' top lists and has even made it to the top of the Billboard List in 1985 with the hit *Take On Me*.

The band consists of the leader and vocalist Morten Harket, the keyboardist Magne Furuholmen and Pål Waaktaar-Savoy on guitar. Their first album, *Hunting High and Low* was released in 1985, featuring an early version of *Take On Me.* This song became a giant hit in big parts of the world, and it is still a popular song today, 30 years after its release. At first, they did not have a huge audience in Norway, and toured therefore mainly in other countries like the United States and Australia in their early years.

In 1987, A-ha was given the task of making the James Bond song to the new movie *The Living Daylights,* which was featured in their second album *Golden Age*. After the release of this album, the group went on a 74-city world tour. The album sold over 4,2 million copies worldwide. This was the peak of their musical career.

Their last album before the band split up was *Memorial Beach*, released in 1992, and was a disappointment in comparison to the previous ones. The band performed two concerts during the 1994 Winter Olympic Games in Lillehammer in Norway. They also wrote the theme song to The Winter Paralympic Games: *Shapes That Go Together*. After this, the band entered a hiatus period as the members focused on solo projects.

Four years later, the band decided to get back together. They went on world tours for a couple of years before they released their live album, titled *How Can I Sleep with Your Voice in My Head* in 2003. One year later, on A-ha's 20th anniversary, they published a collection of their best singles. This compilation brought them back into the UK Top 20 Album Charts, where they reached number 13 and earned a Gold album.

A-ha is one of the most iconic pop groups of Norway, and has influenced people and music all over the world through decades.

CAMILLA COLLET

Jacobine Camilla Collett ble født 23 januar 1813 i Christiansand, døde 6. mars 1895 i Christiania (nå kjent som Oslo). Camilla var en fiksjonforfatter og feminist. Hun var mor til Alf Collet historikeren og zoologen Robert Collet.

Ungdom

Camilla vokste opp i en velstående familie sammen med hennes fem år gamle bror Henrik Wergeland. Siden hun bodde i en velstående familie, hun fikk mer utdanning enn de fleste gjorde. Camilla studerte musikk og språk i Tyskland da hun var 14 år gammel. Etter 2 år, kom hun tilbake fra Tyskland og møtte Johan Sebastian Welhaven. De ble forelsket, men endte opp med å ikke komme sammen fordi det var en konflikt mellom Welhaven, Henrik Wergeland og hans far.

Ekteskap og enke livet

Fordi hun ikke kunne komme sammen med Welhaven hun måtte gifte seg med Peter Jonas Collet i 1841. De fikk 4 barn, Robert, Alf, Oscar og Emil. Peter døde i 1852 så hun måtte leve som en enke. De måtte selge huset, og flytte. Robert og Oscar bodde sammen med Peter brødre og Camilla tok seg av Alf og Emil.

Forfatterskap

Peter Collet døde rett før Camilla ga ut sitt mest kjente verk "Amtmandens døtre" som kom ut i to deler. Den første delen kom i 1854 og den andre kom et år senere. Boken kom først med en anonym forfatter, men folk visste at det var Collet raskt.

CAMILLA COLLET

Jacobine Camilla Collet was born 23rd of January 1813 in Christianssand, died 6th of mars 1895 in Christiania (now known as Oslo). Camilla was a fiction author and a feminist. She was the mother of Alf Collet the historian and the zoologist Robert Collet.

Youth

Camilla grew up in a wealthy family together with hear five year old brother Henrik Wergeland. Since she lived in a wealthy family, she got more education than most people did. Camilla studied music and languages in Germany when she was 14 years old. After 2 years, she came back from Germany and met Johan Sebastian Welhaven. They fell in love, but ended up not getting together because there was a conflict between Welhaven, Henrik Wergeland and his father.

Marriage and widow life

Because she could not come together with Welhaven she had to marry Peter Jonas Collet in 1841. They got 4 kids, Robert, Alf, Oscar and Emil. Peter died in 1852 so she had to live as a widow. They had to sell the house, and move. Robert and Oscar lived with Peter's brothers and Camilla took care of Alf and Emil.

Authorship

Peter Collet died right before Camilla released her most famous work "Amtmandens døtre" which came out in two parts. The first part came in 1854 and the second came a year later. The book first came with an anonymous author, but people knew it was Collet quickly.

CHRISTIAN MAGNUS FALSEN

Han ble født 14 september i Christiania

Han døde 20 januar på samme sted

Han var en norsk politiker, advokat og historiker

Magnus var en viktig karakter i innspillingen av 1814 norske erklæringen. Erklæringen erklærte Norge som et enkelt land, selv om vi måtte dele en konge med Sverige, kan vi nå bestemme hva vi trodde var best for Norge. Magnus hjalp skrive grunnloven, ved å gi råd og fysisk skrive det selv.

Han var en stor tilhenger av menneskerettigheter og ytringsfrihet. Dessverre, de andre bidragsyterne fjernet noen av tilleggene han gjort til grunnloven. De trodde hans utkast var full av finesse og irrelevante problemstillinger. Den nye og forbedrede grunnlov ble sterkt påvirket av Christian, dessverre han forby jødiske folk fra å være i Norge.

Senere ble denne tilsetningen var fjernet. Alle er nå lov til å leve i Norge, uavhengig av religion eller rase.

Magnus var leder for det største politiske partiet på den tiden. Selvstendighetspartiet, som navnet antyder, ønsket å frigjøre seg fra svensk styre. Christian er kjent som far til grunnloven. Etter 1814 sin karriere falt. Han ble stemt ut av nesten alle de store politiske debatter og grupper. Hans engasjement for det han kalte «patriotiske opposisjonen" ble ikke likt av andre politikere, og førte til at han nesten blir kastet ut av parlamentet.

CHRISTIAN MAGNUS FALSEN

He was born September 14th in Christiania
He died January 20th in the same place
He was a Norwegian politician, lawyer and historian

Magnus was a vital character in the making of the 1814 Norwegian declaration. The declaration declared Norway as an individual country, even though we had to share a king with Sweden, we could now decide what we thought was the best for Norway. Magnus helped write the constitution, by giving advice and physically writing it himself.

He was a great supporter of human rights and the freedom of speech. Sadly, the other contributors removed some of the additions he made to the constitution. They thought his draft was to full of finesse and irrelevant issues. The new and improved constitution was strongly influenced by Christian, sadly he forbid Jewish people from being in Norway.
Later this addition was removed. Everyone is now allowed to live in Norway, regardless of religion or race.

Magnus was the leader of the biggest political party at that time. The independence party, as their name suggests, wanted to liberate themselves from Swedish rule. Christian is know as the *Father of The constitution.* After 1814 his career plummeted. He was voted out of almost all the major political debates and groups. His dedication to what he called the "Patriotic opposition" was not liked by the other politicians, and led to him almost being kicked out of parliament.

.

EINAR GERHARDSEN

I årene etter 2. verdenskrig måtte Norge gjenoppbygges. I spissen for denne ombyggingen var "Arbeiderpartiet" (Ap) og leder av Arbeiderpartiet var Einar Gerhardsen. Einar Gerhardsen var sentral i å skape velferdsstaten vi kjenner i dag. Arbeidsmarkedet del med Einar Gerhardsen i spissen, introduserte det sosiale sikkerhetsnettet som er så avgjørende for velferdsstaten i dag.

Einar Gerhardsen var en mye respektert person både under og etter sin tid som statsminister, selv blant dem som ikke deler hans politiske ståsted. Han ble ofte referert til som "Landsfaderen", som kan oversettes til «Faren til land", for sitt arbeid med å gjenoppbygge Norge etter 2. verdenskrig.

Einar Gerhardsen var svært aktiv under den første delen av krigen som deltar i motstandsgrupper, fører Arbeiderpartiet og selv å være ordfører i Oslo. Han ble valgt til leder for Arbeiderpartiet i juni 1940. Men etter bare noen dager tyskerne forbudt ham fra å delta i politikken. Det gikk ikke stoppe ham fra å bli valgt til ordfører i Oslo 15. august. Tyskerne presset Gerhardsen inn fratrer fra sin borgermester post. Gerhardsen deretter sluttet seg til motstandsgruppen i Norge blitt en svært viktig medlem av bulletinen.

En av de viktigste tingene Einar Gerhardsen gjorde da han ble statsminister i 1945, var å skape et felles program med resten av de politiske partiene. Dette programmet, "Fellesprogrammet" på norsk, er viktig fordi det er gjort en form for gjenoppbyggingen av Norge, fremtidig vekst, retten til arbeid, og sosial og geografisk utjevning. Staten vil samarbeide med næringslivet for å øke livskvaliteten, for å bekjempe arbeidsledighet, og for å nå et sosialt sikkerhets for folket.

EINAR GERHARDSEN

In the years after World War 2 Norway needed to rebuild. At the head of this rebuilding was “arbeiderpartiet”(The labor party) and at the head of the labor party was Einar Gerhardsen. Einar Gerhardsen was central to creating the welfare state we know today. The labor part with Einar Gerhardsen at its head, introduced the social security net that is so essential to the welfare state today.

Einar Gerhardsen was a much respected person both during and after his time as prime minister, even among those who did not share his political point of view. He was commonly referred to as “Landsfaderen”, which translates to “The father of the land”, for his work with rebuilding Norway after World War 2.

Einar Gerhardsen was very active during the first part of the war participating in resistance groups, leading Arbeiderpartiet and even being mayor of Oslo. He was elected to the leader of Arbeiderpartiet in June 1940. However after just a few days the Germans prohibited him from participating in politics. That did not stop him from being elected to mayor of Oslo the 15th of August. The Germans pressured Gerhardsen into stepping down from his mayoral post. Gerhardsen then joined the resistance group in Norway becoming a very important member of *Bulletinen*.

One of the most important things Einar Gerhardsen did when he became prime minister in 1945, was creating a common program with the rest of the political parties. This program, “Fellesprogrammet” in Norwegian, is important because it made a mold for the rebuilding of Norway, future growth, the right to work, and social and geographic equality. The state would cooperate with business and industry, to increase quality of life, to defeat unemployment, and to reach a social safety for the people.

HARALD HÅRFAGRE

Født: ca.850

Død: ca.931-932

Harald Hårfagre er kjent som den første kongen av Norge, ifølge kongesagaene. I det 9. og 10. århundre samlet Harald Norge til ett rike. Han nektet å klippe håret og skjegget før riket ble forent, derfor fikk han navnet Harald Hårfagre.

På den tiden var det mange små konger regner over deler av Norge. Haralds familie var den sterkeste blant de andre familiene, fordi de var i slekt med Ynglingen, som er i samme familie som Odin den klokeste og mektigste guden i norrøn mytologi.

Slaget i Hafrsfjord var den siste kampen. Det er usikkert når slaget fant sted, men var mellom 872 og 900. Etter at han vant kampen og frem til sin død, som var 933, styrte han Norge. Han hadde aldri full kontroll over hele kongeriket.

I kongesagaene var det mange historier om Harald. Den mest kjente fortelling blant dem var da han lovet den vakre Gyda at han ikke ville klippe håret før han samlet Norge som et kongerike. Gyda åpenbart ikke ønsker å gifte seg med en konge uten mye makt. Harald var en damenes mann og hadde mange barn med forskjellige kvinner. Hvor mange vet vi ikke, men mange forskere i Norge i dag konkludere med at de alle er relatert til kongen.

HARALD HÅRFAGRE – HARALD FAIRHAIR

Born: ca.850

Death: ca.931-932

Harald Hårfagre is known as the first king of Norway, according to the King's sagas. In the 12th and 13th century Harald unfied Norway into one kingdom. He refused to cut his hair and beard before the kingdom was unified, therefore he got the name Harald Fairhair.

At the time there was many small kings raining over parts of Norway. Haralds family was the strongest among the other families, because they were related to Ynglingene, which is in the same family as Odin the wisest and most powerful god in Norse mythology.

The battle of Hafrsfjord was the final battle. There is uncertain when the battle took place, but is was between 872 and 900. After he won the battle and until his death, which was 933, he ruled Norway. He had never fully control over the whole kingdom.

In the king's sagas, there was many tales about Harald. The most famous tale among them was when he promised the beautiful Gyda that he would not cut his hair before he unified Norway as a kingdom. Gyda obviously did not want to marry a king without much power. Harald was a ladies' man and had many children with different women. How many we do not know, but many scientists in Norway today conclude that they all are related to the king.

HENRIK IBSEN

Født: 20. mars 1828, Skien

Død: 23. mai 1906, Oslo

Han var en norsk forfatter, dramatiker og poet, og Henrik Ibsen blir ofte referert til som «far til realisme". Han er den mest spilte dramatiker i verden etter Shakespeare og hans store verk inkluderer En folkefiende, Brand, Gengangere og Et dukkehjem (som er verdens mest spilte skuespill av tidlig i det 20. århundre).

Han mad et internasjonalt gjennombrudd med stykket "Et dukkehjem" i 1879. Han var sentral norsk forfatter og en litterær verden navn, og regnes som grunnleggeren av den moderne realistiske drama. Mange av hans verker er fortsatt spilles på den verdensomspennende teater og de er fortsatt like populær. Dette er på grunn av drama-teknisk, temaer og karakterer. Han brukte dramatiske hjelpemidler, dette førte ham til å bli kalt drama-teknisk virtuos. I skuespill, var det mye fokus på den borgerlige liv overfladiskhet og løgnaktighet. Disse temaene er fortsatt tungt etter appell, noe som gjør letemodellene er spilt i flere og flere land.

Ibsens far mistet sin formue når Henrik var 8 år gammel, og dette merket Ibsen sterkt, laget spor i sitt forfatterskap og flere problemer, som å være far på 18 år med en 10 år eldre tjenestekvinne og tvangsarbeid. Disse handlingene sette sitt preg på hans forfatterskap i de følgende årene. Senere, Ibsen fikk et tilbud fra Ole Bull, som nettopp hadde startet den norske Theater i Bergen, for å komme til Bergen og bistå som forfatter. Videre, i 1851, aksepterte Henrik Ibsen til å slutte seg til resten. I årene som kommer, dro han til København og Dredsen å studere scenekunst (med reisestipend han fikk fra teateret). Da han kom tilbake til Bergen etter å ha studert, ble han en teaterscene regissør.

Folk trodde Ibsen fikk frem det beste i enhver situasjon. Hans sterke og utfordrende tegn ga folk en lettere og annen synsvinkel. Den berømte østerrikske psykologen Sigmund Freud sammenlignet Ibsen til Shakespeare og Sofokles.

Ibsen skrev litteratur som var ment for den vanlige mann også, og ikke bare samfunn elite.

Ibsens litteratur har blitt dramatisert flere ganger, både i USA, Europa og Asia.

Flere museer inneholder originaler av hans bøker og notater, og noen museer er også dedikert til Ibsen. Statuer av Ibsen står i vitale historiske steder, som utenfor nasjonalteateret.

HENRIK IBSEN

Born: 20th mars 1828, Skien

Died: 23th may 1906, Oslo

He was a Norwegian author, playwright and poet, and Henrik Ibsen is often referred to as "the father of realism". He is the most performed dramatist in the world after Shakespeare and his major works include *An Enemy of the People*, *Brand*, *Ghosts* and *A Doll's House* (which is the world's most performed play by the early 20th century).

He mad an international breakthrough with the play *"et dukkehjem"* in 1879. He was the central Norwegian author and a literary world name, and considered as the founder of the modern realistic drama. Many of his works are still played on the worldwide theater and they are still as popular. This is because of the drama-technical, themes and characters. He used dramatic aids, this led him to be called drama-technical virtuoso. In the plays, there was a lot of focus on the bourgeois life superficiality and mendacity. These themes are still heavily under appeal, which makes the plays are played in more and more countries.

Ibsen's father lost his fortune when Henrik was 8 years old and this marked Ibsen strongly, made tracks in his writing and several difficulties, as being father at age of 18 with a 10 years older maidservant and forced labor. These actions put its mark in his authorship in the following years. Later, Ibsen got an offer from Ole Bull, who had just founded the Norwegian Theater in Bergen, to come to Bergen and assisting as a writer. Moreover, in 1851, Henrik Ibsen accepted to join the rest. In the years to come, he went to Copenhagen and Dredsen to study dramatic art (with the travel scholarship he got from the theater). When he came back to Bergen after studying, he became a theater stage director.

People thought Ibsen brought out the best in every situation. His strong and challenging characters gave people a lighter and different point of view. The famous Austrian psychologist Sigmund Freud compared Ibsen to Shakespeare and Sophocles. Ibsen wrote literature that was intended for the common man as well, and not just societies elite.

Ibsen's literature has been dramatized several times, in both America, Europe, and Asia. Several museums contain originals of his books and notes, and some museums are even dedicated to Ibsen. Statues of Ibsen stand in vital historical locations, like outside the national theatre.

IVAR ANDREAS AASEN

Ivar Andreas Aasen, født 05.08.1813, var en norsk filolog, leksikograf, dramatiker og poet. Ivar Aasen er best kjent for å ha satt sammen av dialekter én av de to offisielle skrift versjoner av norsk språk, nynorsk.

Aasen krig født i Ørsta, i distriktet Sunnmøre på vestkysten av Norge. Hans far var en bonde med en liten gård, men han døde da Ivar var bare 13 år gammel i 1826. Siden begge foreldrene døde da Ivar var veldig ung, ble hans bror hersker av familien. Broren tvunget Ivar til å jobbe med jordbruk, og ikke gi ham noen muligheter til å utvikle sine intellektuelle ferdigheter. Dette stoppet ikke Ivar; gården han vokste opp på var helt isolert, slik at han ikke har noen venner, så han iherdig dyrket all sin fritid i å lese noen bøker familien hans hadde, inkludert Bibelen.

Da han var atten år gammel, åpnet han en grunnskole i hjemlandet sogn, og da han var tyve år gammel, begynte han å lære latin. Gradvis, Ivar Aasen mestret norrønt, engelsk, tysk og fransk i tillegg til latin, og begynte det vitenskapelige studiet av deres struktur. I hjemlandet Sunnmøre begynte Aasen å studere sin egen dialekt og plantene i området. Da han var 22 år gammel, skrev han boken "Om vort Skrifsprog", hvor han for første gang kom opp med ideen om å lage et nytt skriftspråk, basert på alle norske dialekter.

Mellom 1843 og 1847, Ivar Aasen reiste rundt i Norge for å lytte til de ulike dialekter. Han skrev ned forskjellige ord, uttrykk og grammatiske former fra hele landet, men det meste fra de vestlige delene. Ivar hendig skapt en helt ny norsk språk, basert på de mange norske dialekter, som han ønsket som den litterære språket. Språket ble kalt Landsmaal, noe som betyr at landet språk, men er nå omtales som nynorsk, noe som betyr New norsk. Hans arbeid er svært imponerende, med tanke på at han ikke har noen utdanning.

Alle norske studenter, unntatt de med dysleksi og innvandrere som har bodd i Norge i mindre enn syv år, må lære både skriftlige former av norsk språk. Ivar Aasen er sterkt mislikt av mange studenter på grunn av sin "oppfinnelse".

IVAR ANDREAS AASEN

Ivar Andreas Aasen, born August 5 1813, was a Norwegian philologist, lexicographer, playwright and poet. Ivar Aasen is best known for having assembled from dialects one of the two official written versions of the Norwegian language, Nynorsk.

Aasen war born in Ørsta, in the district of Sunnmøre on the west coast of Norway. His father was a peasant with a small farm, but he died when Ivar was only 13 years old in 1826. Since both his parents died when Ivar was very young, his brother became the ruler of the family. The brother forced Ivar to work with farming, and did not give him any opportunities to develop his intellectual skills. This did not stop Ivar; the farm he grew up on was quite isolated, so he did not have any friends, so he assiduously cultivated all his leisure in reading the few books his family had, including the Bible.

When he was eighteen years old, he opened an elementary school in his native parish, and when he was twenty years old, he started to learn Latin. Gradually, Ivar Aasen mastered Old Norse, English, German and French in addition to Latin, and began the scientific study of their structure. In his native Sunnmøre, Aasen started to study his own dialect and the plants in the area. When he was 22 years old, he wrote the book “Om vort Skrifsprog”, where he for the first time came up with the idea of creating a new written language, based on all the Norwegian dialects.

Between 1843 and 1847, Ivar Aasen travelled around Norway to listen to the different dialects. He wrote down different words, expressions and grammatical forms from all around the country, but mostly from the Western parts. Ivar singlehandedly created a brand new Norwegian language, based on the many Norwegian dialects, which he wanted as the literary language. The language was called *Landsmaal*, which means country language, but is now referred to as *Nynorsk,* which means New Norwegian. His work is very impressing, considering that he did not have any education.

All Norwegian students, except those with dyslexia and immigrants who have lived in Norway in less than seven years, have to learn both the written forms of the Norwegian language. Ivar Aasen is highly disliked by many students because of his “invention”.

KRISTIAN OLAF BERNHARD BIRKELAND

Han var en norsk forsker i fysikk. Han ble født i Oslo. Han begynte å jobbe som matematiker, men han senere ble interessert i teoretisk fysikk og eksperimentell fysikk.
Han er kjent for sine teorier om atmosfæriske elektrisk strøm, som forklarer innholdet i Aurora borealis (Aurora er en naturlig lys, som vises i forskjellige farger i store høyder som Arktis og Antarktis). Han oppfant to viktige komponenter som kalles elektromagnetisk kanon og Birkeland Eyed ferd med å fikse nitrogen fra luften til sin nordlysforskning. Birkeland arrangert flere ekspedisjoner for å samle inn magnetiske feltdata under nordlys regionene i Norge, og han etablerte et nettverk av observatorier i Norge. Etter oppdagelsen av røntgenstråler, Birkeland motivert til å utvikle vakuumkammer, noe som bidrar til å studere påvirkning av magneter på katode stråler. Han gjorde en teori hvor synlig aurora produsert i polare strøk.
I 1908, Kristian Birkeland utgitt boken Den norske Aurora Polaris Expedition 1902-1903. Boken inneholdt hans aurora teorier fra 1896. Han introduserte ideen om et system av elektriske strømmer i den øvre atmosfæren. Strømmen kan forklare de magnetiske forstyrrelser som vises sammen med aurora. Dette strømninger system inneholdt av sterke horisontale strømmer i aurora området som leveres til nærmeste plass med strøm som går langs jordens magnetiske felt. Disse strømmene kalles Birkeland strømninger i hans ære. Hans teori om nordlyset ble bekreftet, og det er tatt som klassisk eksempel på frynser teori. Hans teori akseptert som mainstream teori. En av hans eksperimenter ble tatt som foran bildet på venstre side av norske 200 lapp for å hedre ham.
Hans teori er svært viktig for forskning av aurora nå dagene. Han ble nominert til Nobelprisen syv ganger i både fysikk og kjemi. Birkeland døde i 1917 i Tokyo. Han døde av en overdose sovepiller.
Hans berømte sitater: -
1. "*Det synes å være en naturlig konsekvens av våre synspunkter for å anta at hele plassen er fylt med elektroner og flyr elektriske ioner av alle slag*." - Kristian Birkeland 1913
2. *"En veldig få ensomme pionerer gjøre veien til høye steder aldri før har besøkt... De skaper levekår for menneskeheten og de fleste lever på sitt arbeid."* -

KRISTIAN OLAF BERNHARD BIRKELAND

He was a Norwegian Scientist in physics. He was born in Oslo. He started working as a mathematician, but he later got interested in theoretical physics and experimental physics.

He is known for his theories of atmospheric electric currents, which explains the nature of the Aurora borealis (Aurora is a natural light, which displayed in different colours in high altitudes like Arctic and Antarctic). He invented two important components called electromagnetic cannon and the Birkeland Eyed process of fixing nitrogen from the air for his aurora research. Birkeland organized several expeditions to collect magnetic field data under the auroral regions in Norway and he established a network of observatories in Norway. After the discovery of X-rays, Birkeland motivated to develop vacuum chambers, which helps to study the influence of magnets on cathode rays. He made a theory how visible aurora produced in Polar Regions.

In 1908, Kristian Birkeland published the book The Norwegian Aurora Polaris Expedition 1902–1903. The book contained his aurora theories from 1896. He introduced the idea of a system of electric currents in the upper atmosphere. The currents could explain the magnetic disturbances who appears together with aurora. This currents system contained of strong horizontal currents in the aurora area who is bundled to the near space with currents who runs along the Earths magnetic fields. These currents is called Birkeland currents in his honor. His theory of the aurora was confirmed and it is taken as classic example of fringe theory. His theory accepted as mainstream theory. One of his experiments was taken as front picture on the left side of the Norwegian 200 kroner note to honor him.

His theory is very important for the research of aurora now days. He was nominated for the Nobel price seven times in both physics and chemistry. Birkeland died in 1917 in Tokyo. He died of an overdose of sleeping pills.

His famous quotes:-

1. *"It seems to be a natural consequence of our points of view to assume that the whole of space is filled with electrons and flying electric ions of all kinds."* — Kristian Birkeland 1913

2. "*A very few lonely pioneers make their way to high places never before visited . . . they create the living conditions of mankind and the majority are living on their work." —*

MAGNUS CARLSEN

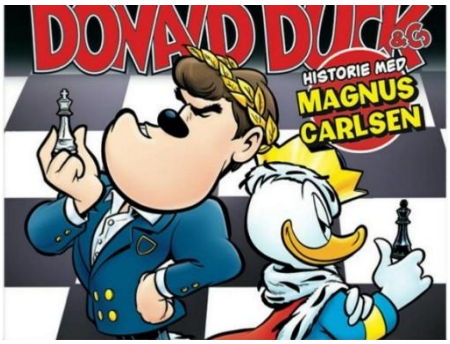
Sven Magnus Øen Carlsen er en Grand master og World Chess Champion i sjakk og har den høyeste rating i verden. I tillegg, selvfølgelig, er han norsk. Den høyeste rating han har hatt er 2882, som er det høyeste i historien. Akkurat nå, i World Rapid Championship 10.-12. Oktober 2015, forsvarte han sin tittel som den første til å gjøre det. Han forsvarte også sin tittel i VM i sjakk mot Viswanathan Anand i november 2014.

Carlsen ble født i den norske byen Tønsberg i 1990. Han viste i tidlig alder en hunger etter intellektuelle utfordringer, og likte i en alder av fire til å leke med Lego som ble laget for barn i alderen 10-14 år. Hans far, Henrik Carlsen, lærte litt Magnus sjakk da han var 5 år gammel, men han gjorde ikke viser noen interesse for spillet. Det var da han så sin eldre søster spille bra, og da han vant mot henne og faren, at hans interesse for sjakk vokste. Han spilte sin første turnering i 1999.

Carlsen's gjennombrudd kom i norsk junior verdensmesterskapet i 2000, da han spilte veldig bra mot de beste juniorspillere i Norge. Han studerte på denne tiden sjakk 3-4 timer hver dag, sitter alene og flytte brikkene rundt og prøver å finne kombinasjoner. Men han fikk ikke bare spille sjakk. Han likte også å spille fotball, ski og lese Donald Duck tegneserier (og han fortsatt gjør).

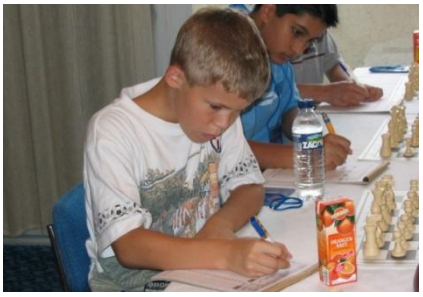

Den beste spilleren i Norge på den tiden, Simen Agdestein, begynte å trene Carlsen i 2001. Agdestein's bror, Espen Agdestein, er Carlsen's leder i dag. I 2002 tok han et friår på skolen for å spille sjakk i Europa, og i en alder av 13, ble han en internasjonal stormester, den yngste på den tiden. I 2009 fikk han over 2800 ratingpoeng, som den femte og yngste i historien, og han ble World Blitz Chess Champion. Han ble den World Chess Champion (i klassisk sjakk) da han vant VM i sjakk kamp mot Viswanathan Anand i 2013, og han var den første til å få alle tre titler i 2014, da han også vant World Rapid og World Blitz Championship. I 2015 han ikke klarer å forsvare sin tittel i lynsjakk (som Alexander Grischuk vant), men han klarte å forsvare sin tittel i hurtigsjakk (som den første i historien).

Hans spillestil er ganske forskjellig fra andre toppspillere. Han kan spille aggressivt, og han godtar ikke remis (uavgjort) eller tap før det er helt opplagt. Han spiller også mange forskjellige åpninger, så det er vanskelig å forberede deg før en kamp mot ham, og han er kjent for å ha svært god hukommelse (han kan huske kombinasjoner fra kampene han spilte for lenge siden, og bruke dem når han spiller). Med Magnus Carlsen, har mange mennesker i Norge åpnet øynene for sjakk. Interessen for spillet har vokst enormt mye i Norge de siste årene.

MAGNUS CARLSEN

Sven Magnus Øen Carlsen is a chess Grandmaster, World Chess Champion in chess and has the highest rating in the world. In addition, of course, he is Norwegian. The highest rating he has had is 2882, which is the highest in history. Just now, in the World Rapid Championship 10.-12. October 2015, he defended his title as the first one to do it. He also defended his title in the World Chess Championship against Viswanathan Anand in November 2014.

Carlsen was born in the Norwegian city of Tønsberg in 1990. He showed at early age a hunger for intellectual challenges, and liked at the age of 4 to play with Lego which was made for children aged 10-14 years. His father, Henrik Carlsen, taught little Magnus chess when he was 5 years old, but he did not show any interest for the game. It was when he saw his older sister play well, and when he won against her and his father, that his interest for chess grew. He played his first tournament in 1999.

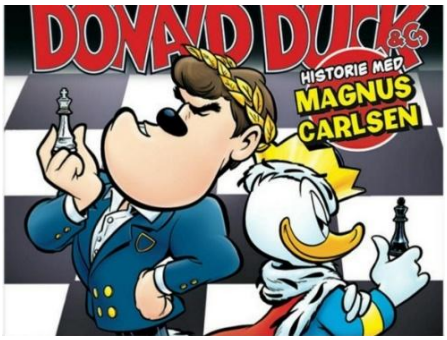
Carlsen´s breakthrough came in the Norwegian junior teams championship in 2000, when he played very good against the top junior players in Norway. He studied at this time chess 3-4 hours every day, sitting alone and moving the pieces around and trying to find combinations. However, he did not only play chess. He also liked to play football, ski and read Donald Duck comics (and he still do).

The top player in Norway at the time, Simen Agdestein, started to coach Carlsen in 2001. Agdestein´s brother, Espen Agdestein, is Carlsen´s manager today. In 2002, he took a year off at school to play chess in Europe, and at the age of 13, he became an International Grandmaster, the youngest at the time. In 2009, he got over 2800 rating points, as the fifth and youngest in history, and he became the World Blitz Chess Champion. He became the World Chess Champion (in classical chess) when he won the World Chess Championship match against Viswanathan Anand in 2013, and he was the first to get all three titles in 2014, when he also won the World Rapid and World Blitz Championship. In 2015 he did not manage to defend his title in blitz (which Alexander Grischuk won), but he managed to defend his title in rapid chess (as the first in history).

His playing style is quite different from other top players. He can play aggressively, and he does not accept remis (tie) or loss until it is completely obvious. He also play many different openings, so it is difficult to prepare yourself before a match against him, and he is known for

having extremely good memory (he can remember combinations from matches he played a long time ago and use them when he plays). With Magnus Carlsen, many people in Norway have opened their eyes for chess. The interest for the game has grown an enormous amount in Norway the last years.

MARTIN ØDEGAARD

Martin Ødegaard er en profesjonell fotballspiller fra Norge som for tiden spiller for den spanske klubben Real Madrid. Spilleren er kjent som en offensiv midtbanespiller som ble født 17. desember 1998 i Drammen, Norge. Her er en biografi Martin Ødegaard med hans personlige liv og tildelinger som han vant hele sin karriere. I en alder av 15, spilte Ødegård sin første internasjonale kamp for Norge.

Ødegård er sønn av Hans Erik Ødegaard, som også er kjent som en fotballspiller som spilte for midtbane for tidligere klubb av Martin. Ødegård er en tilhenger av britiske fotballklubben Liverpool. Det antas at Barcelonas all time toppscorer Lionel Messi er favoritt fotballspiller av Martin. Men når han bli med Real Madrid, alle hans tweets der han hyllet Messi ble slettet.

At Strømsgodset, Martin Ødegaard spilt totalt tjue tre kamper hvor han scoret fem mål. På den 16 juli 2014, spilte han første gang europeisk kamp ved å erstatte Lars-Christopher Vilsvik for de siste fem minuttene av klubbens 1-0 tap hjemme for Steaua Bucuresti i andre kvalifiseringsrunde til UEFA Champions League.

Etter Strømsgodset, var det en stor overgang for den norske fotballspiller da han fullførte sin drøm om å spille for en av de beste klubben i Europa. Real Madrid annonserte Martin Ødegaard som sin nye signering på 21 januar 2015. Avtalen ble gjennomført med 3million euro fra hans siste klubb til Santiago Bernabeu. Hvis du tar en titt om lønnen til Martin Ødegaard, i en alder av 16, er Martin tjene 80.000 britiske pounds per uke.

Ødegård har gjort internasjonal debut i januar 2014 etter 17 landslaget i Norge. For den siste kampen av 2015 UEFA European Under 21 Championship, ble han valgt til Norge under 21 team. Han var banens beste i den siste kampen mot Portugal, men kunne ikke redde nederlag sin side med 1-2 i hendene på Portugal.

Etter ungdom karriere, ble han valgt til seniorlaget for å gjøre sin internasjonale debut på 19 august 2014. I en alder av bare 15 år og 253 dager, Ødegård var yngste spilleren noensinne til å spille for Norge. Mot Malta, ble han kalt til å spille med Norge UEFA Euro 2016 kvalifiseringsspill.

MARTIN ØDEGAARD

Martin Odegaard is a professional football player of Norway who is currently playing for Spanish club Real Madrid. The player is known as an attacking midfielder who was born on 17th December 1998 in Drammen, Norway. Here is the complete biography Martin Odegaard with his personal life and awards that he won throughout his career. At the age of 15, Odegaard played his first international match for Norway.

Odegaard is son of Hans Erik Odegaard who is also known as a footballer who played for midfielder for former club of Martin. Odegaard is a supporter of British football club Liverpool. It is believed that Barcelona's all time top goal scorer Lionel Messi is the favorite footballer of Martin. But when he join Real Madrid, all of his tweets in which he praised Messi were deleted.

At Stromsgodset, Martin Odegaard played total of twenty three games in which he scored five goals. On 16th of July 2014, he played first ever European match by replacing Lars Christopher Vilsvik for the final five minutes of the club's 1-0 home defeat to Steaua Bucuresti in 2nd qualifying round of UEFA Champions League.

After Stromsgodset, it was a big move for the Norwegian footballer when he completed his dream of playing for one of the best club of Europe. Real Madrid announced Martin Odegaard as their new signing on 21st Jan 2015. The deal was completed with 3million Euros from his last club to Santiago Bernabeu. If you take a look about the salary of Martin Odegaard, at the age of 16, Martin is earning 80,000 British pounds per week.

Odegaard made international debut in January 2014 with under 17 national football team of Norway. For the final match of 2015 UEFA European Under 21 Championship, he was selected for Norway Under 21 team. He was man of the match in that final game against Portugal but couldn't save the defeat of his side by 1-2 at the hands of Portugal.

After youth career, he was selected for senior team to make his international debut on 19th of August 2014. At the age of just 15 years and 253 days, Odegaard was youngest player ever to play for Norway. Against Malta, he was called to play with Norway's UEFA Euro 2016 qualifying game.

OLAV DEN HELLIGE

Olav den hellige også kjent som Olav Haraldsson, var en norsk konge 1015-1028. Han ble født i år 995, og allerede som 12-åring reiste han hele verden på vikingtokt. Han spilte en stor rolle i å innføre kristendommen til Norge, sammen med å forene riket.

Hans navn Olav den hellige er norsk og betyr Olav den hellige.

Når Olav den hellige var en voksen mann, han var en av de mektigste lederne på den tiden. Han ledet flere små hærer i krig, og som en erfaren kriger kjempet tappert på frontlinjene. Etter mange kamper folk forsto at han var en stor leder, og passer til å styre. Han hjalp til med å ta kontroll over hele landet ved å forene lederne av de hundrevis av små kongedømmer.

Olav døde i slaget på Stiklestad i 1030. Årsaken til hans død er ukjent og vi har tre teorier. Noen sier han ble myrdet av sine egne menn, noen sier han ble overfalt og noen sier han ble overfalt. Bare et år etter hans død kroppen hans ble gravd opp fra sin grav og kirken erklærte ham hellig.

OLAV DEN HELLIGE

Olav den hellige also known as Olav Harraldson, was a Norwegian king from 1015-1028. He was born in year 995, and already as a 12 year old boy he traveled all around the world on Viking raids. He played a big role in introducing Christianity to Norway, along with uniting the kingdom.

His name *Olav den hellige* is Norwegian and means Olav the holy.

When Olav den hellige was a grown man, he was one of the most powerful chiefs at that time. He led several small armies to battle, and as an experienced warrior fought bravely at the front lines. After several battles people understood that he was a great leader, and fit to rule. He then helped to take control of the whole country by uniting the leaders of the hundreds of small kingdoms.

Olav died at the battle of Stiklestad in 1030. The cause of his death is unknown and we have three theories. Some say he was murdered by his own men, some say he was ambushed and some say he was assaulted. Only a year after his death his body was dug up from his grave and the church declared him holy.

MATS ZUCCARELLO

Mats André Zuccarello Aasen er en norsk hockeyspiller. Han spiller nå for en av USAs beste hockey lag, New York Rangers i National Hockey League (NHL). Zuccarello er den syvende norske å spille for NHL, og den tredje til å spille i den russiske Hockey League, RHL.

Zuccarello Aasen ble født 1. september 1987, og vokste opp i Løren i Oslo. I en alder av fem, begynte han å spille hockey i Hasle-Løren. Etter å ha spilt noen sesonger i Hasle-Løren, overføres han til Vålerenga, hvor han spilte før han ble uteksaminert fra ungdomsskolen. Han gikk på videregående skole ved Norsk Toppidretts Sport (NTG) i 2003, og ble speidet etter Frisk Asker. Som betyr at de tilbød ham et stipend, som han aksepterte. NTG ga ham muligheten til å kombinere hockey med å få en utdannelse. Mens du spiller for Frisk Asker, Zuccarello utviklet seg som spiller, og som 18-åring begynte han å spille på heltid for Frisk-Asker i GET-ligaen, som er den norske Premier League. Hans første sesong i GET-ligaen han scoret åtte poeng over 21 kamper, og neste sesong, bedres han til 59 poeng i løpet av 34 kamper. Etter 4 år i den norske toppskiktet ble han overført til Modo Hockey i Sverige. Etter den første sesongen i Modo ble han rangert som nummer tre i klubben med 40 poeng på 35 kamper. Den neste sesongen ble han bedre, scoret 23 mål, og vant prisen som den mest verdifulle spiller av spillerne i ligaen. I den neste sesongen ble han overført til New York Rangers.

Zuccarello er den eneste norske spilleren som har deltatt i Stanley Cup. Stanley Cup er den siste turneringen med de seksten beste lagene i NHL (National Hockey League). New York Rangers tapte finalen til Los Angeles Kings med et 4-1. Ett år senere NYR møtte Tampa Bay Lightning, men Zuccarello deltok ikke på grunn av en alvorlig hodeskade. Han var ute i ca seks måneder, og har nylig begynt å spille igjen.

For øyeblikket er han den eneste norske spilleren i NHL, og han er en stor inspirasjon for unge hockeyspillere i Norge. I 2014 og 2015, Zuccarello vunnet en pris for å være det beste laget spiller av året, belønnet ham av den norske "Idrettsgalla".

MATS ZUCCARELLO

Mats André Zuccarello Aasen is a Norwegian hockey player. He currently plays for one of US' best hockey teams, New York Rangers, in the National Hockey League (NHL). Zuccarello is the seventh Norwegian to play for the NHL, and the third to play in the Russian Hockey League, RHL.

Zuccarello Aasen was born on September 1st 1987, and grew up in Løren in Oslo. At the age of five, he started playing hockey in Hasle-Løren. After playing some seasons in Hasle-Løren, he transferred to Vålerenga, where he played until he graduated from lower secondary school. He went to upper secondary school at Norwegian College of Elite Sports (NTG) in 2003, and was scouted by Frisk Asker. Meaning they offered him a scholarship, which he accepted. NTG gave him the opportunity to combine hockey with getting an education. While playing for Frisk Asker, Zuccarello evolved as a player, and as an 18-year-old, he started playing full-time for Frisk-Asker in the GET-league, which is the Norwegian premiere league. His first season in the GET-league he scored eight points over 21 games, and the following season, he ameliorated to 59 points over 34 games. After 4 years in the Norwegian top league, he transferred to Modo Hockey in Sweden. After the first season in Modo he was ranked third in the club with 40 points in 35 games. The next season he became better, scored 23 goals, and won the price as the most valuable player by the players in the league. In the following season, he transferred to New York Rangers.

Zuccarello is the only Norwegian player who has participated in the Stanley Cup. The Stanley Cup is the final play of the sixteen best teams in the NHL (National Hockey League). New York Rangers lost the final to Los Angeles Kings with a 4-1 loss. One year later NYR faced Tampa Bay Lightning, but Zuccarello didn`t participated because of a serious head injury. He was out for about 6 months, and has recently started playing again.

For the moment, he is the only Norwegian player in NHL, and he is a huge inspiration for young hockey players in Norway. In 2014 and 2015, Zuccarello won a prize for being the best team player of the year, rewarded to him by the Norwegian "Idrettsgalla".

ROALD AMUNDSEN, NORSK POLFARER

Prestasjoner og arv

Roald Amundsen var en norsk oppdagelsesreisende av polarområdene. Han ledet den antarktiske ekspedisjon 1910-1912, som var den første til å nå Sydpolen. Han var den første ekspedisjonsleder for luft ekspedisjon til Nordpolen.

Amundsen er anerkjent som den første personen, uten tvist, for å ha nådd begge polene. Han er også kjent for å være den første personen til å krysse Nordvestpassasjen (1903-1906) i Arktis. Han var blant de viktigste ekspedisjonsledere i den heroiske tidsalder for antarktisutforskning, sammen med kjente oppdagere som Douglas Mawson, Robert Falcon Scott og Ernest Shackleton.

En rekke steder har blitt oppkalt etter Amundsen, som for eksempel:

• **Den Amundsen-Scott** er oppkalt sammen med sin rival

• **Amundsen Havet**, utenfor kysten av Antarktis

• **Amundsen Glacier**, i Antarktis

• **Amundsen Bay**, i Antarktis

• **Monter Amundsen** i Antarktis

• **Amundsen Gulf**, i Polhavet, utenfor kysten av Northwest Territories i Canada (skille Banks Island og de vestlige delene av Victoria Island fra fastlandet)

• **Et stort krater som dekker Månen** sydpol heter Amundsen

• **Amundsen Basin**, dyphavssletten i Polhavet.

• **Amundsen Plain**, dyphavssletten i Sørishavet.

Amundsen ren og Amundsen Circle i New York, samt Amundsen videregående skole i Illinois, har blitt oppkalt etter Amundsen også. Noen skip har også tatt sitt navn i hyllest til ham.

Roald Amundsen og hans mannskap å se på det norske flagget på Sydpolen, 1911

Forsvinning og død

I juni 1928 mens delta i en redningsaksjon for Airship Italia, flyet Amundsen var forsvunnet, sammen med ham og hans mannskap. Den norske regjeringen kalt av søk etter Amundsen og hans mannskap i september 1928 og likene ble aldri funnet.

I 2004 og slutten av august 2009, den Kongelige Norske Marine brukt en ubemannet ubåt for å søke etter vraket av Amundsens fly. Det tyske produksjonsselskapet ContextTV dekket begivenheten som fokuserte på et område på 40 kvadratkilometer, men ingen tegn til vraket ble noensinne funnet.

ROALD AMUNDSEN, NORWEGIAN EXPLORER OF POLAR REGIONS

Achievements and heritage

Roald Amundsen was a Norwegian explorer of Polar Regions. He led the Antarctic expedition of 1910-12, which was the first to reach the South Pole. He was the first expedition leader for the air expedition to the North Pole.

Amundsen is recognized as the first person, without dispute, to have reached both poles. He is also known to be the first person to traverse the Northwest Passage (1903-06) in the Arctic. He was among the key expedition leaders in the Heroic Age of Antarctic Exploration, along with famous explorers such as Douglas Mawson, Robert Falcon Scott and Ernest Shackleton.

A number of places have been named after Amundsen, such as:

- **The Amundsen–Scott South Pole Station** is named jointly with his rival
- **Amundsen Sea,** off the coast of Antarctica
- **Amundsen Glacier**, in Antarctica
- **Amundsen Bay**, in Antarctica
- **Mount Amundsen**, in Antarctica
- **Amundsen Gulf**, in the Arctic Ocean, off the coast of the Northwest Territories in Canada (separating Banks Island and the western parts of Victoria Island from the mainland)
- **A large crater covering the Moon's south pole** is named Amundsen
- **Amundsen Basin**, abyssal plain in the Arctic Ocean.
- **Amundsen Plain**, abyssal plain in the Southern Ocean.

The Amundsen plain and Amundsen Circle in New York, as well as the Amundsen High School in Illinois, have been named after Amundsen as well. Some ships have also taken his name in tribute to him.

Roald Amundsen and his crew looking at the Norwegian flag at the South Pole, 1911

Disappearance and death

In June 1928, while partaking in a rescue mission for the Airship Italia, the plane Amundsen was in disappeared, along with him and his crew. The Norwegian Government called off the search for Amundsen and his crew in September 1928, and the bodies were never found. In 2004 and late August 2009 , the Royal Norwegian Navy used an unmanned submarine to search for the wreckage of Amundsen's plane. The German production company ContextTV covered the event that focused on an area of 40-square-miles, but no signs of the wreckage were ever found.

Partner schools of project BraDraShip

- Gymnázium Grosslingová 18, Bratislava, Slovakia

- St. Hallvard videregående skole, Drammen, Norway

Editor: Monika Porkertová

Place: Bratislava, Slovakia

Year: 2016

Copyright 2016 left to the authors